

Aan de leden van de raad van de gemeente Valkenswaard

Uw kenmerk
Kenmerk 1289891/1302213
Onderwerp vragen ex artikel 41 over wateroverlast
Behandeld door D. van Grieken
Bijlage(n)
Datum 22 september 2020

Geachte heer Emmerik,

Hierbij de antwoorden op de respectievelijk op 12 juli en 27 juli 2020 door u ingediende vragen ex artikel 41. Zoals aan u aangegeven per e-mail op 29 juli 2020 hebben wij de vragen gebundeld en doorgenummerd op volgorde van ontvangst.

1. Wat kan de gemeente op korte termijn betekenen voor de bewoners van de Klappermanstraat? We hebben daarbij ook gesproken over waterberging in de groenstrook langs de Europalaan. Wilt u hier zo concreet mogelijk over zijn wat er wel of niet mogelijk is en wat u wilt gaan doen?

De ligging van de groenstrook is dusdanig hoog dat hier alleen water naar toe kan worden afgevoerd via een aan te leggen buis. Daarnaast is deze strook ook erg klein ten opzichte van de wateroverlast locatie. Dit zou betekenen dat je al diep moet ontgraven om voldoende berging aan te leggen. Rekening houdend met de taluds van zo'n berging houd je onvoldoende over om dit doelmatig aan te leggen en te onderhouden. Dit is voor deze locatie dus geen goede optie. Zoals in het gesprek op 8 juli 2020 tussen u en onze beleidsmedewerker aangegeven zal worden gekeken in hoeverre de geplande aanpassingen in de Peperstraat gevolgen zullen hebben voor de overlast in de Klappermanstraat. Zowel door het creëren van berging bij het project zelf, als de kansen die later volgen waarbij ook de afvoer van regenwater naar buiten mogelijk wordt.

2. Er is sinds de 'hagelbui' van 2016 van alles verzameld aan informatie. U hebt daar zelfs brieven voor uitgedaan. Er wordt ook al lang gesproken over vervanging van de riolering in de Peperstraat en omgeving. In 2016 is er veel van beloofd. Graag een concreet plan van u hoe die problematiek wordt opgepakt?

In de RIB van 12 november 2019 hebben we u geïnformeerd over de stand van zaken met betrekking tot de vervanging van de riolering in de Peperstraat en omgeving. Hierin is aangegeven dat eind 2019 in samenspraak met de omgeving een onderzoek is gestart naar een aanpak van deze locatie (Peperstraat, Reisvennestraat, Hoge Akkers). Hieruit is naar voren gekomen dat voor een doelmatige aanpak van de locatie ook de bovengrond meegenomen moet worden. In overleg met de bewoners is hiervoor een plan opgesteld. De hiermee verband houdende kosten zijn opgenomen in het concept voor de begroting 2021. Indien deze als zodanig wordt vastgesteld wordt de planvorming in 2021 verder uitgewerkt en vervolgens een start gemaakt met de uitvoering. Op het moment dat deze plannen uitgewerkt zijn zullen we u hierover uiteraard informeren.

3. Wat hebben wij er als gemeente tot nu toe wel voor gedaan om problemen te voorkomen?

In de beantwoording op de vragen van het vragenhalfuur van 2 juli geeft u aan dat de gemeente in het verleden op tal van plaatsen maatregelen heeft getroffen. We kennen die van de Bosstraat e.o. maar die functioneerde niet goed tijdens de hoosbui. We kennen die van de Kreijenbeek. We kennen ook de Schepelweien en de Kerverij. Maar wat is er nog meer concreet uitgevoerd?

De volgende projecten zijn uitgevoerd:

- In de Europalaan is het regenwater afgekoppeld van de gemengde riolering. Een deel gaat naar het kleine meer en een deel gaat naar het regenwaterriool van de Hoge Akkers wat uiteindelijk loost op de watergang van de Vest.
- De Karel Mollenstraat Noord, Meerstraat en Bosstraat, hier is het riool vervangen en is het regenwater, waar mogelijk, afgekoppeld. Buiten de overloop naar het Kleine Meer is hier ook extra capaciteit in het riool aangelegd en wordt een groot deel van het water plaatselijk geïnfiltreerd.
- In de Gelukken, Binnenveld, Oude Hof, Heidalen, Venakkerstraat en deel van Sint Antoniusstraat is het riool vervangen, is het regenwater afgekoppeld, is de capaciteit vergroot en het wordt ter plaatse geïnfiltreerd.

- Molenstraat, Swaenstraat en de Van Rotselearstraat, hier is het bestaande riool vervangen omdat deze in zeer slecht staat was.
- Er is extra waterberging aangelegd naast de Leenderweg. Hier heeft de gemeente extra berging aangelegd bij de werkzaamheden voor Brabantia. Hierdoor wordt het rioolstelsel op een deel van de Schaapsloop minder zwaar belast en stort er minder vaak gemengd rioolwater over naar de Tongelreep.
- In het kloosterplein zijn alle kolken aangesloten op een infiltratieriool met een overloop op het bestaande rioolstelsel.
- Jaarlijks wordt 10% van het riool geïnspecteerd en gereinigd, hierbij worden ook alle wortels verwijderd die mogelijk de doorstroming van het riool beïnvloeden. Daarna volgt er een ronde waarbij andere schades die mogelijk gevolgen kunnen hebben voor het goed functioneren van het riool worden gerepareerd.
- Sinds 2016 worden alle kolken twee keer per jaar gereinigd om te zorgen dat deze goed blijven functioneren.
- In het nieuwe GRP is beleid opgenomen voor inbreidingslocaties, hier dient nu ook standaard waterberging te worden aangelegd. Voorheen was hiervoor geen bergingseis als de totale verharde oppervlakte niet toenam.
- Er is een Afkoppelsubsidie regeling vastgesteld om de bewoners te stimuleren het regenwater op eigen terrein te bergen. Dit betekent minder belasting van ons rioolstelsel.
- Er is een waterkering verzorgd voor de 3 appartementencomplexen in het Van Best Park. Dit omdat hier sprake was van extreme overlast van water vanuit openbare ruimte.
- Er zijn verschillende inritten verhoogd voor bijvoorbeeld parkeerkelders om wateroverlast te voorkomen.

4. Heeft die inzet ook tot duidelijke verbetering geleid (graag een concreet antwoord)?

Ja, al deze aanpassingen leiden tot verbetering ten opzichte van de voorgaande situatie. Alles zorgt voor extra berging van regenwater en vermindering van de belasting van het gemengde stelsel. De kering in het Van Best Park bijvoorbeeld heeft ervoor gezorgd dat de parkeergarage niet opnieuw is volgelopen zoals wel gebeurd is in 2016.

5. Wij begrijpen dat het achterste deel van de Kreijenbeek (woningen van het Woonbedrijf) niet is losgekoppeld. Kunt u hier voor de bewoners nog iets betekenen, ondanks dat het Woonbedrijf er kennelijk voor heeft gekozen om niet mee te doen aan het project van loskoppelen?

Nee, het gaat hier geheel om gronden die in eigendom zijn van het Woonbedrijf. Zij zijn verantwoordelijk voor een goede afwatering op hun eigendommen. Tijdens het project is de mogelijkheid gegeven om de werkzaamheden, op kosten van het Woonbedrijf, binnen de aanbesteding

van de gemeente plaats te laten vinden. De gemeente zou dan ook de uitwerking verzorgen, hier is niet voor gekozen door het Woonbedrijf.

6. We begrijpen dat dit soort zeer zware weersomstandigheden (meer dan 80mm) niet altijd door de riolering kunnen worden opgevangen. U geeft aan dat pas sinds enkele jaren bij renovatie het stelsel dusdanig wordt aangelegd, dat ze zwaardere buien aankunnen. Maar is dit dan juist geen reden om projecten naar voren te halen?

Het onderhoud aan de openbare ruimte wordt integraal uitgevoerd waarbij het rioleringsysteem leidend is. We proberen dus zoveel mogelijk noodzakelijke rioolvervangingen te combineren met vervangingen of herinrichtingen van de bovengrondse ruimte. Als we nu trajecten naar voren gaan halen leidt dit tot een kostenstijging voor de gemeente. Daarnaast geldt ook dat als de rioolbuizen en de bovengrond nog niet aan vervanging toe zijn we de levensduur hiervan verkorten. In de nu opgestelde meerjarenramingen is niet voorzien in de financiële gevolgen hiervan.

7. U geeft aan te weten waar de problemen het grootst zijn en tevens zegt u dat waar mogelijk die locaties met voorrang worden opgepakt. Kunt u dit concreet toelichten en tevens tijdslijnen opnemen?

Bij vraag zes is al gewezen op de kostenbesparing die wij realiseren door het uitvoeren van integraal onderhoud. Daardoor is het echter op dit moment helaas niet mogelijk om een concrete planning op te stellen. Dit omdat veel van de benodigde middelen voor met name de bovengrondse delen van de betreffende locaties op dit moment niet beschikbaar zijn. De financiële positie van de gemeente maakt een spreiding en daarmee prioritering van de uitvoering noodzakelijk. Dit wordt momenteel bekeken in samenhang met de andere noodzakelijke bovengrondse projecten binnen de gehele gemeente. Door dit in samenhang te bezien kan een prioritering worden aangebracht en zal er aan de raad een voorstel volgen voor de aanpassing of toevoeging van de beschikbare middelen. Afhankelijk van de besluitvorming door de raad zullen de problemen op kortere of langere termijn opgelost kunnen worden.

8. U geeft aan op vragen van 2 juli dat de Schepelweijen erg laag ligt t.o.v. de overstort en de Dommel. Dit hebben we ook met dhr Van Grieken besproken. Heeft onze inzet daar toch resultaat gehad?

Wij hebben de situatie ter plaatse beoordeeld en geconstateerd dat de hemelwaterafvoer in de Houtvesterij goed heeft gefunctioneerd. Voorheen zou al dit water in het gemengde stelsel terecht zijn gekomen van waar het verpompt moest worden naar het hoofdriool. Hierdoor is de overlast minder als zonder deze maatregelen.

9. Als het niet heeft gebaat, wie is daar dan verantwoordelijk voor?

Zoals in het antwoord van de vorige vraag aangegeven heeft de hemelwaterafvoer goed gefunctioneerd, de verantwoordelijkheidsvraag is daardoor niet meer van toepassing.

10. Heeft de extra waterberging bij Lage heide gefunctioneerd?

Ja, er zijn ook geen klachten ontvangen uit deze wijk.

11. Worden veel van de problemen in het dorp veroorzaakt door slechte riolering (teveel obstakels in de riolering zoals wortelingroei, technische doorstroomproblemen, hekwerken die doorstroming blokkeren, afschotprobleem, te diep gelegd e.d.)?

Er zijn geen aanwijzingen dat de overlast te wijten is aan slechte riolering. Tot op heden zijn slechts enkele niet goed functionerende kolken naar voren gekomen, deze zijn aangepakt. Daarnaast is de duiker in het Kleine Meer aangepakt. Op dit moment wordt ervoor gekozen om per jaar 10% van de riolering te inspecteren. Uit deze inspectie volgen de benodigde maatregelen om problemen met doorstroming zoals wortel aan te pakken. 10% per jaar wordt in de meeste gemeenten toegepast omdat de overlast voor de omgeving en kosten anders onevenredig hoog worden ten opzichte van het resultaat.

12. Is de aankoppeling van de Karel Mollenstraat op de riolering van de Eindhovenseweg nog niet gerealiseerd?

Nee, er ligt wel een rond 800(mm) hemelwaterriool in het stuk tussen de Meerlaan en de Europalaan maar de aansluiting tussen de Eindhovenseweg en de Bosstraat kan alleen gemaakt worden als we daadwerkelijk aan de gang gaan in de Eindhovenseweg.

13. Wat is de belangrijkste oorzaak van de rioleringsproblemen op de Eindhovenseweg?

Dit gebied ligt lager dan de omgeving waardoor het water hier op straat blijft staan en de omgeving hiernaartoe bovengronds afwatert bij extreme buien zoals deze. Dit geldt ook voor de aanliggende straten zoals de Zandstraat, Hertog van Leuvenstraat en een deel van de Nieuwstraat en Kempische baan.

14. Leidt dit tot extra problemen voor de waterafvoer van de Karel Mollenstraat?

Nee, dit zijn afwateringsystemen die niet met elkaar verbonden zijn. Het regenwater in de Karel Mollenstraat Noord gaat naar het Kleine Meer park. Het regenwater van de Eindhovenseweg naar de Waterzuivering.

15. Wanneer verwacht u de aanpak van de riolering op de Eindhovenseweg uit te kunnen voeren? De vraag is ook wanneer de overdracht plaatsvindt en welk compensatiebedrag de Provincie betaalt aan Valkenswaard en onder welke voorwaarden.

Een deel van de Eindhovense weg zal worden gerealiseerd binnen de kaders van het masterplan centrum. Besluitvorming hierover heeft reeds plaatsgevonden. Het overige gedeelte gelegen tussen de Valkenierstraat en de aansluiting met de Europalaan volgt daarna. Een concrete planning hiervoor is er nog niet. Na de overdracht van de weg door de provincie zal het overleg over de herinrichting van dit tracé worden opgestart. Het zal naar verwachting nog enkele jaren duren alvorens tot de gewenste definitieve uitvoering kan worden overgegaan. Vooruitlopend hierop onderzoeken we op dit moment de mogelijkheden voor het treffen van voorlopige maatregelen.

16. Wat kunnen we eraan doen om de uitvoering te versnellen?

De herinrichting van het ondergrondse en het bovengrondse deel van de Eindhovenseweg zal zorgvuldig moeten worden voorbereid om te zorgen dat dit in een keer goed wordt aangepakt. Zoals aangegeven zal met name het bovengrondse gedeelte in samenhang moeten worden gezien met andere bovengrondse projecten binnen Valkenswaard. Dit traject van voorbereiding en daarmee samenhangende afwegingen en besluitvorming zal de komende periode doorlopen moeten worden.

17. Als dat aan de provincie ligt, is die dan bekend met het feit dat aanwonenden al diverse keren hun huis blank hebben zien staan met alle gevolgen van dien?

De hemelwaterzorgplicht ligt bij de gemeente en is een inspanningszorgplicht. Het gaat hier om overlast als gevolg van extreme neerslag. Hiervoor is het stelsel en de openbare ruimte destijds niet ontworpen. Wel is de gemeente continu bezig met het aanleggen van berging en het loskoppelen van regenwater en het opstellen van plannen voor verbeteringen van het stelsel. Hiermee voldoet de gemeente aan de inspanningsplicht.

18. Waardoor worden de problemen aan de Leenderweg veroorzaakt en wat kunt u doen en vooral gaat u doen om die problemen te tackelen? Graag een concreet antwoord.

Aan de Leenderweg zitten locaties met wateroverlast, te weten het stuk Leenderweg ten westen van de Europalaan nabij de Hofstraat en het stuk oostelijk van de Europalaan ter hoogte van het Schrijnwerkersplein. Beide locaties zijn, net als de Eindhovenseweg Noord, het laagste punt in de omgeving. Dit heeft als gevolg dat bij dit soort extreme buien het water zich hier op straat verzameld. In het GRP is geld opgenomen om een waterberging te maken onder het Schrijnwerkersplein. Deze is nu in voorbereiding en zal ervoor zorgen dat er minder snel water op straat zal staan dan in de huidige situatie. Er is echter niet genoeg ruimte om ook een bui op te vangen zoals die is gevallen op 26 juni. Ook is dit alleen voor het oostelijke deel. De meeste winst valt te halen door beide locaties aan te sluiten op het nieuw aan te leggen afvoerriool richting het Grote Meer. Dit kan echter pas als het afvoer riool is aangelegd in zowel de Eindhovenseweg als de Markt. Het gaat dan om:

- Centrumhart projecten: Kleine Markt en Eindhovenseweg (tussen Eindhovenseweg 49 en Waalreseweg). Onderdeel van Masterplan Centrum
- Entree's oost (deel Leenderweg tussen Bakkerstraat en Europalaan) en noord (deel Eindhovenseweg tussen Eindhovenseweg 49 en Valkeniersstraat). Onderdeel van Masterplan centrum
- Eindhovenseweg Noord (kruispunt Valkenierstraat tot aansluiting Eindhovenseweg). Onderdeel van Bereikbaar Valkenswaard

19. Wat kunnen we eraan doen om vervangingsplannen te versnellen?

Zoals ook hierboven is aangegeven kan dit pas worden aangepakt als het afvoerriool in de Eindhovenseweg en de Markt is gerealiseerd. Eerder is geen afvoermogelijkheid voor het overtollige water.

20. Welke contacten zijn er met het waterschap De Dommel over de kwaliteit van het hemelwater geweest nu bij dit soort overstromingen vermenging van hemelwater met vuilwater plaatsvindt?

Er is geen afstemming geweest, we hebben hier te maken met een extreme neerslag situatie waarbij de vermenging niet te voorkomen is. Wij lozen alleen op de beken van het waterschap, op dezelfde beken zitten ook onze gemengde overstort dus zal dit geen merkbaar verschil opleveren aangezien het water ook veel sterker verdund is.

21. Welke middelen i.r.t. riolering zijn er op korte termijn (2020-2021) begroot en welke concrete plannen zijn er om die in te zetten?

We hebben in 2020 en 2021 bijna 5 miljoen aan vervangingsgelden en 6 ton aan verbeteringsgelden tot onze beschikking. Hiervoor wordt op de volgende locaties het riool vervangen:

- Hoge akkers, Peperstraat, Reisvennestraat
- Eksterlaan/Merellaan (in voorbereiding met omgeving)
- Warande, Stadselaan, Dasstraat, Eekhoornstraat, Reestraat (in voorbereiding met omgeving)
- Relining Kornoeljelaan (reeds uitgevoerd)
- Kloosterplein (reeds uitgevoerd)

Voor de komende jaren zullen de middelen voor een zeer groot deel worden ingezet voor projecten die onderdeel uitmaken van de projectenportefeuille. Te weten Dommelen Zuid en de Masterplan Centrum projecten.

Verbeteringsgeleden worden ingezet voor:

- Waterberging Leenderweg (in voorbereiding)
- Doorsteken Dommelen Noord(in voorbereiding)
- Wilhelminapark(in uitvoering)

22. Welke projecten worden thans voorbereid, uitgewerkt en in een tijdsbestek van 1 tot 1,5 jaar opgepakt?

De aanpak in 2020 en 2021 is al in een eerdere vraag opgegeven. De projecten die hiermee direct raakvlakken hebben met wateroverlast zijn:

- Waterberging Schreinwerkersplein
- Doorsteken Dommelen Noord
- Wilhelminapark,
- Rioolvervanging Peperstraat/Reisvennestraat/Hoge Akkers.

De overige projecten worden of zijn opgepakt omdat de kwaliteit van de bestaande riolering dermate slecht was dat vervanging noodzakelijk is.

23. Kunt u ons een financieel plaatje voorleggen welke bedragen ermee gemoeid zijn om de rioleringsproblemen in de genoemde straten aan te pakken?

Dit is nog niet inzichtelijk omdat de aanpak van de riolering vanuit doelmatigheidsoogpunt bijna onlosmakelijk is verbonden aan de bovengrondse herinrichting. Zolang er, in overleg met de omgeving, nog geen inrichtingsplan is voor de bovengrond is het nog niet mogelijk een

exacte fasering aan te geven. De riolering problematiek in de Geenhovensedreef niet als zodanig bekend bij ons.

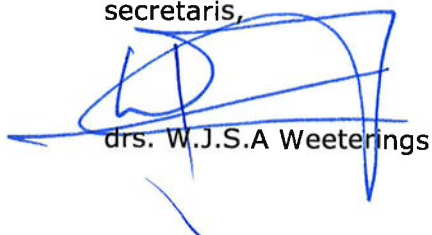
In toelichting hierbij, het uiteindelijke doel is om het riolerings- en afwateringsstelsel in de gemeente Valkenswaard als één geheel te laten functioneren. Het realiseren van extra capaciteit en extra onderlinge verbindingen zijn een noodzakelijk onderdeel om het gehele netwerk van waterafvoer als één samenhangend stelsel verder te versterken. Om dit te kunnen realiseren wordt er niet alleen geredeneerd vanuit de techniek maar ook vanuit de meeste logische, doelmatige en kostenefficiënte maatregelen. Het realiseren van de hiervoor benoemde riolering- en afwateringsprojecten als onderdeel van het centrumplan hebben zowel een bijdrage in het oplossen van de problemen in de Leenderweg, maar maken daarnaast bijvoorbeeld ook het afwateringsstelsel in de Peperstraat / Klappermanstraat robuuster. Het zijn daarmee vanuit de afwateringsproblematiek gezien erg efficiënte, op een knooppunt gelegen, investeringen. Dit heeft ertoe geleid dat ervoor gekozen is om deze investeringen eerder in de fasering op te nemen dan bijvoorbeeld de projecten ten behoeve van de problematiek in de Eindhovenseweg. Dit alles wordt natuurlijk ook gezien vanuit het totaal aan beschikbare middelen vanuit zowel bovengrondse als ondergrondse infrastructuur. Vanuit de ondergrondse infrastructuur staat een groot deel van het benodigde investering gereserveerd.

24. Kunt u ons ook schetsen in omvang en tijd maar ook m.b.t. de uitvoering van wat er komt kijken als we de genoemde straten projectmatig aanpakken?

Zoals in de vorige vraag is aangegeven is de aanpak van de riolering vanuit doelmatigheidsoogpunt bijna onlosmakelijk verbonden aan de bovengrondse herinrichting. Zolang hiervoor onvoldoende middelen beschikbaar is het helaas nog niet mogelijk om een exacte fasering aan te geven.

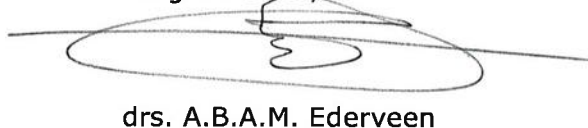
Wij vertrouwen erop u hiermede voldoende te hebben geïnformeerd.
Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Valkenswaard,
secretaris,

drs. W.J.S.A. Weeterings

burgemeester,

drs. A.B.A.M. Ederveen

